

Nærøysund kommune

Kommunedirektørens årsberetning 2022

31. Mars 2023

Innhold

1	Kommunedirektørens årsberetning 2022 - innledning	3
2	Likestilling og diskriminering	7
3	Sykefravær 2022	7
4	Folketallsutvikling	9
5	Interkommunalt samarbeid	10
6	Miljø	10
7	Etisk standard	11
8	Regnskapsanalyse	12
8.1	Kommunedirektøren	13
8.2	Oppvekst og familie	14
8.3	Helse og velferd	16
8.4	Teknisk	17
9	Driftsresultat	18
3.1	Driftsregnskapet - inntekter	19
3.2	Driftsregnskapet – utgifter	20
10	Investeringsregnskapet	23
11	Lånegjeld	25
12	Disposisjonsfond	27
13	Økonomiske måltall	27
14	Annen relevant informasjon	28
15	Kommunedirektørens oppsummering	29

1 Kommunedirektørens årsberetning 2022 - innledning

Innledning

Kommunedirektøren skal hvert kalenderår utarbeide årsregnskap og årsberetning iht. kommunelovens §14-6 og §14-7. Fristen for regnskapsavleggelse er 22. februar, mens fristen for årsberetningen er 31. mars. Revisors beretning avlegges 15. april, deretter behandles regnskap i Kontrollutvalg før regnskapet fremmes til formannskap og kommunestyret (frist 30. juni).

Regnskapet til Nærøysund kommune ble ferdigstilt og oversendt revisjonen 1.03.2023. Bakgrunnen for forsinkelsen er at det etter fristen blant annet var behov for gjennomgang av strykninger og presentasjon av regnskapet. Denne forsinkelsen vil ikke forsinke videre behandling og frister.

Lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk stiller krav til, og gir anbefalinger om de redegjørelser og opplysninger årsberetningen skal inneholde. Årsberetningen er en redegjørelse fra kommunedirektøren om virksomheten det siste året, og er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet.

Nåværende kommunedirektør tiltredte den 31. oktober 2022, og har med den bakgrunn begrenset befattning med den samlede driften i 2022, og baserer informasjonen i denne beretningen på tilgjengelig informasjon.

Kraftig skattevekst på slutten av året gjør at resultatet for kommunene i Norge er på gjennomsnitt av de siste ti år. Årsaken til skatteveksten er blant annet økt forskuddsskatt og forskuddstrekk, samt innbetaling av restskatt. For Nærøysund kommune utgjør dette en økning på 25,6% fra 2021.

Økonomiske betraktninger

Kommunedirektøren legger fram årsregnskapet for 2022 med et positivt netto driftsresultat på 67,835 mill. kroner. Korrigert for bruk av havbruksfond, netto avsetning til bundne fond og premieavvik fra pensjonberegningen fremkommer et korrigert netto driftsresultat på minus -38,2 mill. kroner.

Det ble i 2022 inntektsført 111,1 mill kroner fra havbruksfondet. I dette beløpet ligger 4,1 mill. kroner fra Namsos kommune. Til og med 2022 er det avtalt 50 % årlig kompensasjon til Nærøysund kommune for avkastning på lokaliteter i tidligere Nærøy kommune, som ble overført til Namsos kommune ved grensedeling Lund. Dette betyr at 2022 er siste året Nærøysund mottok nevnte overføring fra Namsos.

Videre viser regnskapet en økning i frie inntekter (skatt og rammetilskudd) på til sammen 69,5 mill. kroner i forhold til opprinnelig budsjett. Økningen stammer i hovedsak fra økt skatteinngang, som igjen påvirker rammeoverføring gjennom inntektsutjevningen.

Sammen med tilførte midler fra Havbruksfondet og premieavvik, er dette hovedårsaken til at kommunens regnskap legges fram med et betydelig høyere positivt netto driftsresultat enn hva oprinnelig budsjett la til grunn.

Premieavvik pensjon er en korreksjon av utgiftsført pensjon, der deler av utgiftene tilbakeføres som inntekt og skyves til et senere år (per tiden 1/7). Denne merinntekten har nok mer preg av å være en kalkulatorisk post i regnskapet. Inntekten gir ikke kommunen mer penger, men gir et handlingsrom i form av at utgiftene kan skyves inn i senere års budsjetter.

Sammelignet med regnskapet 2021 økte sum driftsinntekter med 151,2 mill. kroner, mens sum driftsutgifter økte med 125,2 mill. kroner. En situasjon hvor de årlige utgiftene øker med 13% kan ikke fortsette over tid, når vi vet at de økte driftsinntektene i stor grad er engangsinntekter.

Det er ingen signaler fra Stortinget og Regjeringen om at det samlede inntektsnivået i 2022 blir videreført som en varig økning. Tvert imot er signalene lavere vekst i statlige overføringer i årene framover. Dette betyr strammere økonomi for kommunene. I dette bildet er det viktig å ha med seg de betydelige inntektene som kom fra havbruksfondet som følge av salg og auksjon, og den ekstraordinære skatteinngangen som følge av næringslivets skattetilpasninger.

I netto driftsresultat er det korrigeret for avsetning og bruk av bundne fond, samt premieavvik. Årsaken til disse korreksjonene er at avsetning til bundne fond (øremerkede midler) vil bidra til positive netto driftsresultat i det året pengene settes av i regnskapet, og tilsvarende svekke resultatet når bundne fond tas inn i driften. Korreksjon for årets premieavvik og årets amortisering av tidligere års premieavvik er nødvendig da dette vil påvirke driftsresultatet, uten at disse forholdene bidrar til å gi et bilde på den reelle økonomiske situasjonen i det aktuelle regnskapsåret. Føring av premieavvik er kun en regnskapsteknisk korreksjon.

Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren. Dette er resultatet av driften etter at renter og avdrag er betalt. Positivt netto driftsresultat er en forutsetning for å bygge opp disposisjonsfond og skaffe kommunen handlingsrom, som igjen gir rom for å kunne egenfinansiere en større andel av investeringene.

Budsjettoppfølging

Ifølge *Økonomi- og finansreglementet* til Nærøysund kommune skal det hvert tertial legges fram budsjett rapporteringer til kommunestyret. I 2022 ble det i tillegg avlagt en halvårsrapport. Ved behov skal budsjettet reguleres.

Budsjettet er kommunens viktigste styringsverktøy. Også dette året i den nye kommunen, med tillegg av Covid-19 1. halvår, ble et meget krevende år. Kommunedirektøren vil derfor påse at den løpende budsjettoppfølgingen framover vies større oppmerksomhet i organisasjonen. Dette søkes i første omgang håndtert ved at tjenesteområdene/kommunalområdene må rapportere noe mer detaljert i tertialrapporteringene, og at håndtering av avvik regnskap/budsjett også må beskrives.

Kommunedirektøren vil legge opp til flere budsjettreguleringer i regnskapsåret, bla annet at det fremmes regulerings sak til kommunestyret i juni. Når det oppstår økonomiske avvik, må disse tas tak i umiddelbart, og avvikene elimineres så langt det er mulig.

I tidligere årsberetninger/årsmeldinger er KOSTRA-tall og kommunebarometeret ikke benyttet i særlig grad. Etter hvert legger kommunedirektøren til grunn at begge verktøyene blir brukt til å sammenligne driften i egen kommune, og med andre sammenlignbare kommuner. Dette gir et godt datagrunnlag for å vurdere produktivitet og kvalitet i egne tjenester, og samtidig være nyttig for planleggingen av kommende budsjett og økonomiplaner. Det tas sikte på kvalitetsmessig gjennomgang og justering av 2023 budsjettet i løpet av våren 2023, noe som vil danne grunnlaget for 2024 budsjett.

Nærøysund kommune vil dra fordel av utbetalinger fra havbruksfondet i årene fremover. Midlene vil kunne avhjelpe den økonomiske situasjonen med tanke på å raskere kunne redusere gjelden, som er en viktig nøkkel for å kunne bedre driftsbalansen. Havbruksmidlene bør i størst mulig grad benyttes til å bedre kommunens handlefrihet da dette er ordninger som stadig er i spill. Over tid bør ikke havbruksmidlene brukes i kommunens ordinære drift.

Langsiktig økonomisk utvikling

Det første driftsbudsjettet til Nærøysund kommune (2020) viste at det var behov for innsparinger. De ordinære utgiftene var høyere enn inntektene.

I forkant av sammenslåingen vedtok kommunestyret at ingen ansatte skulle miste jobben ved sammenslåingen, og at innsparinger i første rekke skulle skje ved naturlig avgang når dette er mulig å gjennomføre. Denne prosessen skulle gå i tett dialog mellom kommunedirektøren, tillitsvalgte og politikerne.

Nåværende Kommunedirektør satte i gang et arbeid for å få oversikt over antall stillingshjempler i kommunen. Dette arbeidet viser at det i perioden 2020 til utgangen av 2022 har økt med ca 44 årsverk (faste stillinger). Utviklingen har bidratt sterkt til betydelig økninger av driftskostnadene i denne perioden.

Det ble også nedsatt et økonomiutvalg med deltakelse fra både tillitsvalgte, administrasjon og politikerne hvor man en ved hjelp fra Telemarksforskning fikk utført en analyse av driften med henblikk på innsparinger.

Økningen av driftsnivået de senere år forsterker behovet for kritisk gjennomgang av driftsnivå og organisering. Kommunedirektøren tar sikte på utarbeide et budsjett i balanse for 2024.

Det er gjennomført store investeringer i den nye kommunen som har medført økning i lånegjeld og finanskostnader. Ytterligere økt gjeld vil bety utfordringer med å kunne opprettholde dagens tjenestenivå. Det er viktig å være klar over konsekvensene de store investeringene med økt gjeld/finanskostnader vil ha for driftsnivået og handlingsrommet i årene fremover.

Reduserte driftsmarginer gir mindre rom for egenkapitalfinansiering, og følgelig vil lånegjelden øke ytterligere ved en for offensiv investeringstakt.

Når det gjelder fremtidig lånebelastning har kommunedirektøren advart mot «å tøyne strikken for langt.» Det er derfor av avgjørende betydning at en langsiktig «forpliktende» strategi kommer på plass, hvor blant annet nødvendige prioriteringer, satsinger og reduksjon av høy gjeldsbelastning inngår som viktige momenter.

Ca. 60 % av lånene er bundet i fastrenteavtaler, noe som gir forutsigbarhet og reduserer konsekvensene ved renteøkninger, samt motsatt effekt ved rentenedgang.

Fastrente innebærer forutsigbarhet, men det påløper risikotillegg som kommunen må finansiere. Kommunedirektøren er av den oppfatning at andelen fastrenteavtaler bør ned, men da må en sikre seg med rentereguleringsfond for selv å håndtere svigninger.

Kommunene har de siste årene hatt en vekst i skatteinntekten, utover regjeringens anslag. Samtidig har lånerenten de senere år vært historisk lav.

Da Covid-19 pandemien inntraff i mars 2020 medførte dette at Norges Bank satte ned styringsrenten til 0 %. Den er nå stigende og var 31.12.2022 på 2,75 %. Utsiktene for norsk økonomi er usikrere enn normalt, og det videre forløp for styringsrenten vil avhenge av den økonomiske utviklingen. Kommunen bør derfor innstille seg på et noe høyere rentenivå i årene fremover.

Kommunene kan ikke forvente like gode rammevilkår/statlige bevilgninger i årene framover. Det forventes en generell lavere vekst i overføringene, samtidig som styringsrenten øker. Det blir derfor viktig å tilpasse driftsnivået til et sannsynlig redusert handlingsrom.

Nærøysund kommune har fortsatt et for høyt driftsnivå. De grunnleggende økonomiske utfordringene er de samme som tidligere, herunder å nå vedtatt måltall og kommunelovens forventninger til en bærekraftig økonomi.

2 Likestilling og diskriminering

Dette er sentrale tema i arbeidsgiverpolitikken i kommunen, uansett alder, kjønn, funksjonshemming, livssyn og etnisitet, samt å hindre forskjellsbehandling som strider mot likestillings- og diskrimineringsloven.

Fordeling av kvinner og menn i ledende stillinger

Helse og velferd	Kvinner	Menn
Kommunalsjef	1	
Enhetsleder	6	1
Avdelingsleder	13	
Oppvekst og familie	Kvinner	Menn
Kommunalsjef	1	
Enhetsleder	10	4
Avdelingsleder	5	3
Teknisk	Kvinner	Menn
Kommunalsjef		1
Enhetsleder	1	3
Avdelingsleder	1	4
Kommunedirektørens stab	Kvinner	Menn
Kommunedirektør		1
Ass. Kommunedirektør		1 (frem til 01.11.23)
Leder HR		1
Leder økonomi	1	
Leder fellestjeneste	1	
Leder strategi – og samfunn	1	

3 Sykefravær 2022

Sykefraværet var samlet sett på 9,1% for hele 2022. Tilsvarende tall i 2021 var 9,3 %, fordelt på korttidsfravær og langtidsfravær med hhv. 1,8% og 7,5%.

Fraværet i 2022 fordeler seg slik:

Fraværform	Alle (i %)
Legemeldt og egenmeldt 1-16 dager	2,1
Legemeldt 17 – 365 dager	7
Sum	9,1

Nærøysund kommune har i 2022 arbeidet på ulike nivå for å redusere sykefraværet, både reparerende, forebyggende og helsefremmende.

Kommunen har gode rutiner for å følge opp ansatte når de er blitt/eller står i fare for å bli sykemeldt.

Målet med oppfølgingen av sykemeldte er å unngå unødvendig sykefravær. I tillegg jobbes det med å forebygge sykefravær.

Kommunedirektøren ser det som nødvendig å iverksette tiltak og tydeligere fokus på sykefraværsoppfølging av ansatte i kommunen. Det er avdelinger som skiller seg ut med svært høyt sykefravær over tid, og som det må iverksettes tydeligere tiltak for å kunne snu utviklingen/trenden.

Som en ser av tabellen er legemeldt sykefravær høyt, og det er i utgangspunktet ugunstig for effektiv sykefraværsoppfølging. Det er viktig at det er dialog mellom arbeidsgiver og arbeidstaker for best mulig oppfølging og tilrettelegging.

Kommunedirektøren har i 2023 satt i gang arbeidet med utarbeidelse av IA-plan der det er fokus på å oppnå delmål. Det er viktig at en i dette trepartssamarbeidet forplikter partene (arbeidsgiver, ansatte og tillitsvalgte).

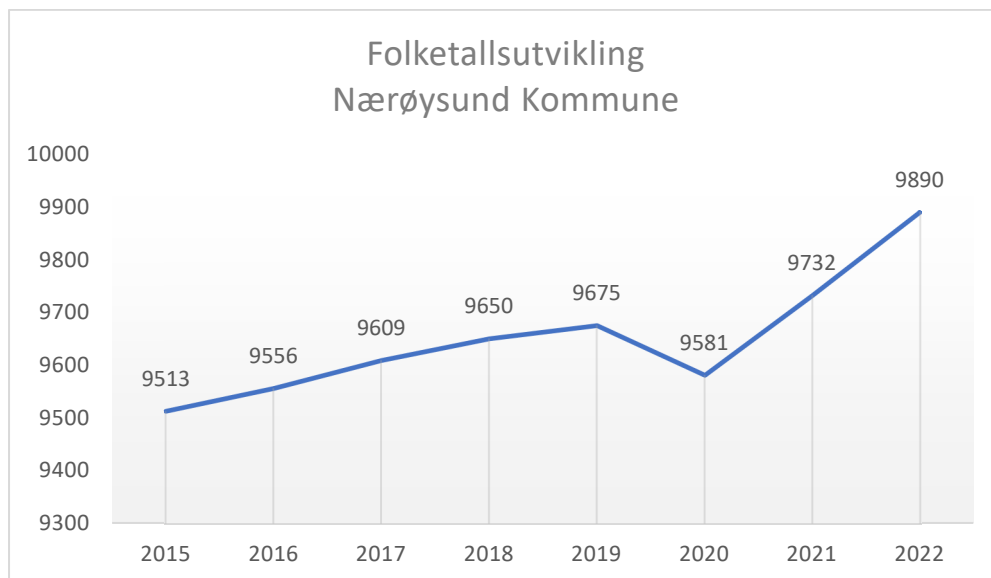
Forebygging står sentralt i arbeidet med å gjøre kommunen til en helsefremmende arbeidsplass. Helsefremmende arbeidsplasser kjennetegnes bl.a. av at de ansatte og deres representanter har mulighet til medvirkning og medbestemmelse. Økt grad av partssamarbeid og involvering av ansatte er viktig på alle nivåer i organisasjonen.

I første kvartal 2022 hadde tjenestene et betydelig fravær med bakgrunn i Covid, omicron.

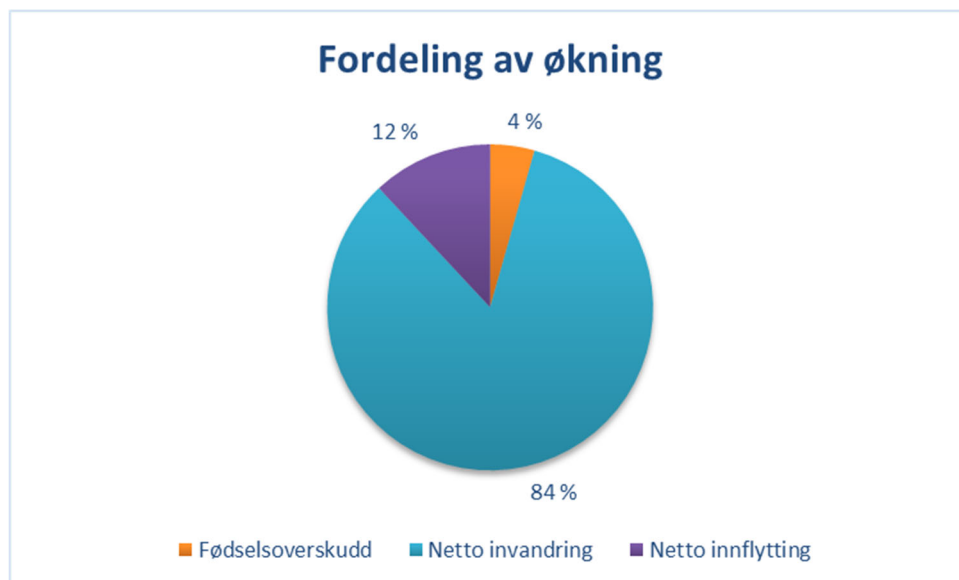
Det å bygge en ny organisasjon, der alle skal finne ut av sine nye roller, nye og endrede spilleregler skal utarbeides og iverksettes er en arbeidsom, men samtidig en spennende prosess for alle involverte.

4 Folketallsutvikling

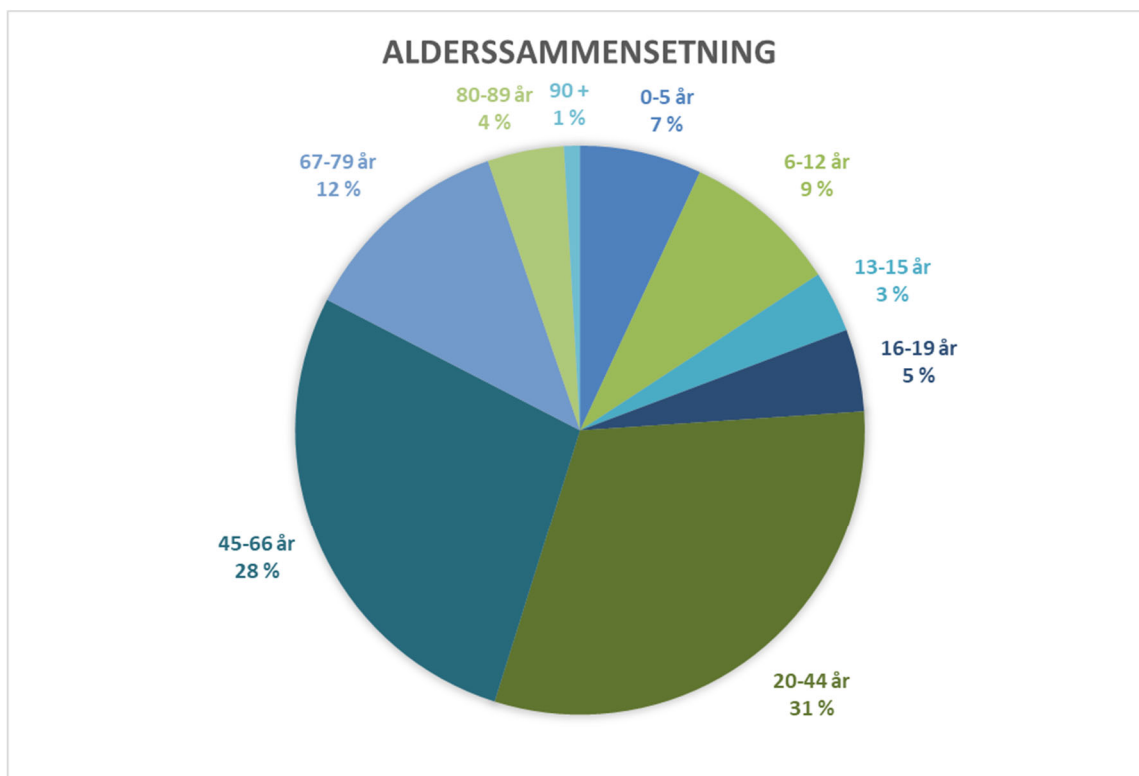
Pr. 31.12.2022 hadde Nærøysund kommune 9 890 innbyggere. Dette er en økning på 158 innbyggere i 2022.

Økningen fordeler seg slik: fødselsoverskudd 7, innvandring/utvandring 133, nettoinnflytting 19.

Vekst i innbyggertallet er viktig i forhold til de statlige overføringene og kommunes frie inntekter, da disse i det vesentligste er bestemt ut ifra innbyggertall og alderssammensetning. Det er derfor av stor betydning at kommunen klarer å beholde innbyggerne som flytter hit, og at det er fødselsoverskudd.

5 Interkommunalt samarbeid

Vertskommunesamarbeid for barnevern er et samarbeid mellom Nærøysund kommune og Leka kommune, hvor Nærøysund er vertskommune.

PPT-samarbeid er et samarbeid mellom Nærøysund kommune, Leka kommune og Trøndelag fylkeskommune, hvor Nærøysund er vertskommune, Trøndelag Fylkeskommune har valgt å gå ut av samarbeidet fra 01.08.2023.

6 Miljø

Kommunen søker å forurensse det ytre miljø i minst mulig grad. Kommunen har derfor stort fokus på tiltak for redusert miljøutslipp/-miljøavtrykk. Kommunen er i starten av 2023 i gang med utarbeidelse av klima og miljøplan. Dette arbeidet har stort fokus der en tar mål av seg å være en virksomhet som ønsker å vise vei i dette viktige arbeidet/transformasjonen.

Av andre tiltak kan nevnes at kommunen benytter en rekke elbiler i tjenesteproduksjonen, og at det er mål om ytterligere elektrifisering. Kildesortering av avfall ved kommunens bygg er et mål. Dette er utfordrende da næringsavfall ofte håndteres samlet. Kommunen bør gjennom sitt eierskap i Midtre Namdal Avfallselskap (MNA) holde trykk på hensiktsmessige løsninger for kildesortering. Kommunedirektøren vil i forbindelse med utarbeidelse av klima og miljøplan ha fokus på kildesortering i kommunale virksomheter, herunder at avfallet blir håndtert kildesortert i det videre løp.

Det er fokus på miljø og klima i investeringsprosjekter der det settes deikerte miljøkrav i anbudsutlysninger og lignende.

Nærøysund kommune har som mange andre distriktskommuner med store avstander utfordringer med transport for utøvelse av kommunale tjenester. Transportbehovet er spesielt stort i Nærøysund som følge av at en i stor grad har beholdt tidligere strukturer, samt at en ikke er administrativt effektivt organisert. Dette påvirker transportmønstret, tidsbruken, effektiv ledelse, og utfordrer selvsagt de økonomiske rammer.

7 Etisk standard

Det arbeides med å få på plass en temaplan for overordnet arbeidsgiverpolitikk. Det etiske reglementet vil inngå som en del av denne planen. Det forutsettes politisk behandling av temaplanen i 2023.

8 Regnskapsanalyse

Kolonne avvik viser avvik mellom regnskap og budsjett. I dette tilfellet betyr negativt avvik mindreforbruk, og positivt merforbruk.

Regnskap pr ansvarsområde	Regnskap 2022	Budsjett med endring 2022	Avvik 2022	Oppr Budsjett	Regnskap 2021
100 Kommunedirektør	26 667	25 406	1 261	33 016	27 437
110 Fellestjenester	42 440	43 713	-1 273	43 387	40 265
150 Strategi- og samfunn	23 253	27 314	-4 062	26 514	18 658
Sum kommunedirektørens stab	92 359	96 432	-4 073	102 917	86 359
200 Oppvekst og familie - kommunalsjef	93 800	88 559	5 241	86 489	76 517
210 Helsestasjon	6 573	8 358	-1 785	8 056	7 715
212 Barnevernstjenesten	54 708	40 713	13 995	30 489	35 506
213 PPT	4 780	5 217	-437	5 197	4 718
220 Austafjord skole	8 642	7 495	1 147	7 399	8 404
221 Rørvik skole	59 533	56 685	2 848	52 822	52 597
222 Foldereid oppvekstsenter	6 686	6 172	515	6 135	6 211
223 Gravvik oppvekstsenter	4 586	4 676	-91	4 602	4 304
226 Kolvereid skole	43 658	45 202	-1 544	42 855	42 419
228 Nærøysundet skole	14 896	14 264	631	13 667	13 915
231 Tårnet barnehage	5 408	5 784	-376	5 708	5 709
233 Kolvereid barnehage	12 275	12 923	-648	12 113	11 672
235 Austafjord barnehage	2 257	2 250	8	2 205	2 740
239 Værum barnehage	1 973	1 641	332	1 614	1 726
240 Maks	6 096	19 107	-13 011	19 011	20 406
250 Kultur	14 138	15 787	-1 649	15 751	11 652
Sum oppvekst og familie	340 010	334 834	5 177	314 113	306 211
300 Helse og velferd	895	1 762	-866	1 737	2 459
310 Brukerkontor og ressursstyring	16 500	16 135	365	15 835	15 680
320 Helse og mestring	75 745	64 782	10 962	61 896	64 838
330 Heldøgns omsorg	95 295	80 345	14 950	74 341	69 334
340 Hjemmebaserte tjenester	59 150	54 298	4 852	52 645	54 359
350 Miljøtjenesten	24 540	27 472	-2 932	26 745	29 904
360 Rus og psykisk helse	14 288	16 615	-2 327	15 297	11 477
Sum helse og velferd	286 413	261 409	25 004	248 495	248 052
400 Teknisk	1 172	2 697	-1 526	2 673	1 296
410 Byggesak/oppmåling/plan	976	1 628	-652	1 628	2 674
420 Kommunalteknikk	28 600	22 232	6 368	21 076	23 405
430 Brann	10 392	8 226	2 166	8 225	11 099
440 Byggdrift	49 511	43 180	6 332	42 461	40 904
Sum teknisk	90 651	77 963	12 688	76 064	79 378

Merknad:

Tall i hele 1000. Beløpene brukt i tabellen over avviker noe i forhold til de beløpene som framkommer i regnskapsheftet på side 5 «Bevilgningsoversikt pr. ansvar». Dette skyldes at tabellen i regnskapsheftet er oppsatt etter regnskapsreglene. Da sees det bort fra avskrivninger, avsetninger og bruk av fond, samt andre finanstransaksjoner. Vedlagt årsberetningen følger tabell datert mars 2023 som viser sammenhengen mellom bevilgningsoversikt pr. ansvar i regnskapsheftet og regnskapsanalysen i årsberetningen.

Vesentlige avvik (mer-/mindreforbruk i kroner, og avvik i % av tildelt ramme) mellom budsjett og regnskap forklares slik:

Regnskapet viser store avvik på enkelte ansvarsområder i forhold til revidert budsjett. Dette gjelder både inntekter og utgifter.

8.1 Kommunedirektøren

Ansvar 100 Kommunedirektør

Ansvar 100 et merforbruk på 1,8 mill kroner. Dette skyldes i hovedsak økte kostnader i forbindelse med rekrutteringer og økte forsikringspremier som ikke har blitt budsjettregulert i regnskapsåret.

Ansvar 110 Fellestjenester

Totalt har ansvar 110 et mindreforbruk på 1,2 mill. kroner. Dette skyldes en kombinasjon av merinntekt og mindreforbruk.

Det var ikke budsjettert med statlig tilskudd til frivilligsentralene i 2022. Innvilget tilskudd ga en merinntekt på 900.000,-.

Kantinedriften hadde et mindreforbruk som en kombinasjon av merinntekt refusjoner og salgsinntekter.

Lisenser for bruk av fag og støttesystemer ble noe lavere enn budsjettert i hovedsak pga forbedret fordelingsgrunnlag mot selvkostområder og lavere investeringstakt i 2021 enn forutsatt i driftsbudsjett 2022. Dette medførte at det ikke ble driftskostnader på investeringene som forutsatt i budsjett 2022, noe som vil komme når investeringene blir gjennomført. Det er også et mindreforbruk i avgifter, lisenser og kontingenter som følge av at budsjetterte utgifter er ført på andre ansvarsområder enn forutsatt ved budsjettering.

Ansvar 150 Strategi- og samfunn

Strategi og samfunn har et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 2 296 033,-. Dette skyldes i hovedsak at utbetalingene knyttet til bredbåndsprosjekter i 2022 er mindre enn budsjettert bruk av disposisjonsfond. Dette vises under funksjon 28503 hvor det er finansiert prosjekter for vel 7,9 mill.kr. Prosjekter ut over dette er igangsatt og kostnader vil påløpe i 2023. Tilsvarende sum bør derfor korrigeres mht. bredbåndsfondet i forbindelse med budsjettregulering i 2023.

8.2 Oppvekst og familie

Ansvar 200 – 250 har et merforbruk på totalt 5,7 mill. i 2022.

Ansvar 200 – Kommunalsjefens område

Merforbruk på 5,6 mill. som hovedsakelig knyttet til følgende områder:

- Økte utgifter på 2 mill. til undervisning av fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner.
- Økte utgifter på 2,3 mill. til spesialpedagogisk hjelp til barn med spesifikke behov i barnehage
- Utgifter på 700 000 kr til kartlegginger i forbindelse med godkjenning etter lov om miljørettet helsevern, som ikke var budsjettet for.
- Utbetaling av erstatning på 250 000 kr som ikke var budsjettet
- Utgifter på 260 000 kr til innkjøp av pc'er til ungdomstrinnet på Kolvereid skole, som ikke var inne i IT sin utskiftingsplan.

Ansvar 210 – Helsestasjonen

Mindreforbruk på 2,3 mill. knyttet til vakante stilling, grunnet manglende søkere med godkjent bemanning, samt at inntekter på 1,6 mill. for 2021 er inntektsført i 2022.

Ansvar 212 – Barneverntjenesten

Totalt merforbruk på nesten 14 mill. på tross av at budsjettet til barnevern også ble regulert og tilført 10 mill. kroner i løpet av 2022. Merforbruket var forventet ettersom barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.22, noe som gjorde at statlig finansiering av tiltak i og utenfor hjemmet falt bort, uten at talldelen knyttet til reformen, var klar i budsjettfasen. Overforbruket skyldes også økt arbeidsmengde ettersom andelen meldinger til barnevernstjenesten har økt betydelig. Merforbruket knyttet til:

- Barnevernskontoret har et merforbruk på 3,1 mill. Dette knyttet til utgifter til kjøp av konsulenttjenester på 2,2 mill. Konsulenttjenestene omhandler både kjøp av eksterne sakkyndigvurderinger og innleie av konsulenter i forbindelse med fødselspermisjoner Det er også et merforbruk i forhold til lønn overtid og reisekostnader på ca. 900 000 kr.
- Tiltak i hjemmet har et merforbruk på nesten 2 mill. Dette knyttet til kjøp av tjenester fra staten på 1,7 mill. og kjøp av tjenester fra private på 500 000 kr, mer enn budsjettet.
- Tiltak utenfor hjemmet har et merforbruk på 8,8 mill. 6,7 mill. av dette knyttet til kjøp av tjenester fra staten, kjøp av konsulenttjenester og besøkshjem på 1,1 mill. Det var også budsjettet med en refusjon fra staten knyttet til innføringen på reformen, der 1 mill. ikke er inntektsført i regnskapet.

Ansvar 213 – PPT

Mindreforbruk på vel 400 000 kr knyttet til sykefravær og ikke innleid vikar.

Ansvar 220 – Austafjord skole

Merforbruk på 1,1 mill. som skyldes feilbudsjettering på lønn med 880 000 kr og utgifter til skoleskyss fra 2021 som ATB ikke fakturerte før i 2022.

Ansvar 221 – Rørvik skole

Merforbruk på 2,7 mill. som i hovedsak skyldes økte utgifter til spesialpedagogisk hjelp i barnehager, økte utgifter til lønn til ansatte på SFO, og redusert brukerbetaling på 400 000 kr grunnet innføring av gratis SFO i 12 timer pr. uke for elever på 1. trinn fra 1. august. Rørvik skole har også utgifter til skoleskyss på 300 000 kr fra 2021.

Ansvar 222 – Foldereid oppvekstsenter

Merforbruk på 500 000 kr som hovedsakelig knyttes til lønn til lærere og ansatte i barnehage, samt skoleskyss.

Ansvar 226 – Kolvereid skole

Mindreforbruk på 1,5 mill. Dette fordeles på 6.-10. trinn med et mindreforbruk på 1 mill. knyttet til vakante stillinger og økt refusjon for sykefravær og fra staten. På SFO, 1.-5. er mindreforbruket på 500 000 kr.

Ansvar 228 – Nærøysundet skole

Merforbruk på 630 000 kr, som knyttes økte utgifter til lønn i skole og på SFO, manglende brukerbetaling på SFO og økte skyssutgifter på 250 000 kr.

Ansvar 233 – Kolvereid barnehage

Mindreforbruk 650 000 kr, som skyldes mer brukerbetaling enn budsjettert, økt refusjon fra staten.

Ansvar 240 – MAKS

Inntektene knyttet til flyktninger er hovedsakelig ført på ansvar 240, selv om de som er bosatt mottar tjenester i barnehager, skoler, barnevern og helse. Årsaken til at inntektene ikke er fordelt i regnskap 2022, er fordi flyktningene ble bosatt svært sent på året, og at inntektene kom i ettertid.

Mindreforbruket på MAKS er totalt 12,9 mill. og fordeler seg slik:

- Voksenopplæring her at mindreforbruk 3,4 mill. fordi norsktilskuddet pr. deltaker i voksenopplæring er inntektsført, uten at det har bidratt til økning i antall stillinger, fordi MAKS i utgangspunktet var godt bemannet i 2022.
- Flyktning – introduksjonstilskudd er ikke fordelt ut i tjenestene og til funksjon intro., og tjenesten viser et mindreforbruk på 14 mill.
- Introduksjonsordning her et merforbruk på 4,5 mill., der inntektene er ført på Flyktning og utgiftene på introduksjon.

Ansvar 250 – Kultur

Kultur har et mindreforbruk på 800 000 kr som hovedsakelig skyldes vakant stilling på bibliotek.

8.3 Helse og velferd

Ansvar 310 Brukerkontor og ressursstyring, og 320 Helse og mestring

- Betydelig økning i utgifter på innleie av legevikarer, varekjøp, livsopphold og boutgifter (NAV).

Ansvar 330 Heldøgns omsorg

- Overforbruk fastlønn og faste tillegg på ca. 8 mill.
- I dette utgjør ressurskrevende tjenester over 69 år (ikke tilskudds berettiget) en ekstra utgift på ca. 4.7 mill.

Ansvar 330 Heldøgns omsorg, 340 Hjemmebaserte tjenester, 350 Miljøtjenesten, og 360 Rus og psykisk helse

- Avvikene skyldes i hovedsak merforbruk i fastlønn, faste tillegg og overtid i 2022. Det var blant annet 300 % overtidsgodtgjøring 4 mnd. i 2022.
- Fastlønn ca. 10.5 mill. Og har blant annet sammenheng med pkt ovenfor.
- Faste tillegg ca. 4.4 mill., har direkte sammenheng med bemanningsøkning og fastlønn
- Overtid ca. 8. 5 mill. Stort fravær og mye vikartid som genererer overtid (300 % i 4 mnd.)
- Reduksjon i utbetaling for ressurskrevende tjenester for 2020, 2021 og 2022 for andel bruk av premiefond, 7,8 mill.

Avvik merinntekter for alle ansvar 300 Helse og velferd. 310 Brukerkontor og ressursstyring, 320 Helse og mestring, 330 Heldøgns omsorg, 340 Hjemmebaserte tjenester, 350 Miljøtjenesten og 360 Rus og psykisk helse:

- Ressurskrevende tjenester ca. 12,3 mill. Dette henger sammen med avvik i høyere forbruk av lønnsmidler.
- Brukerbetaling ca. 3 mill.
- Refusjoner fra staten 3,7 mill, mer enn budsjettet
- Refusjon sykepenges ca. 9 mill., har sammenheng med det høye sykefraværet
- Refusjon fødselspenge ca. 4,5 mill.

8.4 Teknisk

Ansvar 420 Kommunalteknikk

Merforbruk skyldes utgifter på vintervedlikehold. I dette ligger økte priser i forbindelse med nye kontrakter og høyere kostnader på varer og tjenester. I tillegg høyere aktivitet enn foregående år.

Ansvar 430 Brann

Merforbruk skyldes avvik i budsjettering av lønn/godtgjørelser, samt flere utrykninger enn budsjettert.

Ansvar 440 Bygg

Merforbruk skyldes økte lønnskostnader for å opprettholde drift på de nye hallene og bassenget, samt utfordringer rundt renhold. På postene vedlikehold er det påløpt ekstra kostnader i forbindelse med HMS tiltak, samt økte kostnader på kjøp av varer og tjenester.

9 Driftsresultat

Nærøysund kommune må bedre den økonomiske handlefriheten ved forbedring av årlig driftsresultat, og tilførsel av midler til disposisjonsfondet samt at utbetalinger fra havbruksfondet fristilles fra ordinær drift.

Driftsresultat (tall i hele tusen)	Regnskap 2022
Netto driftsresultat	67 835
Netto avsetning til bundne fond	9 160
Premieavvik	-4 143
Korrigert netto driftsresultat	72 852
Inntektsførte midler fra havbruksfond	-111 083
Korrigert netto ekskl havbruksfond	-38 231

Netto driftsresultat er resultat av ordinær drift, etter fradrag for renter og avdrag.

Nettodriftsresultat uttrykker kommunens evne til å kunne avsette midler til å kunne møte fremtidige svingninger i rammevilkår, og for å ivareta nødvendig vedlikehold av kommunens eiendom.

Statsforvalteren har gitt uttrykk for at kommunene som et minimumsnivå, må ha en driftsmargin på 1,75% eller tilsvarende 1,75% avsetning til disposisjonsfond. Kommunestyret har vedtatt at kommunen skal ha et netto driftsresultat på minimum 2 % for å kunne oppfylle vedtatt måltall.

Når en korrigerer ordinært netto driftsresultat for avsetning og bruk av bundne fond, samt premieavvik, viser korrigert netto driftsresultat hvor sunn drift kommunen har, og hvordan driften påvirker handlingsrommet.

Nærøysund kommune har et netto driftsresultat på 5,7 % i 2022. Det er da inntektsført ca. 111 mill. kroner fra havbruksfondet. Om man holder midlene fra havbruksfondet utenfor, viser regnskapet et korrigert netto driftsresultat på minus 38,2 mill. kroner som er et uttrykk av det økonomiske utfordringsbildet kommunen står overfor

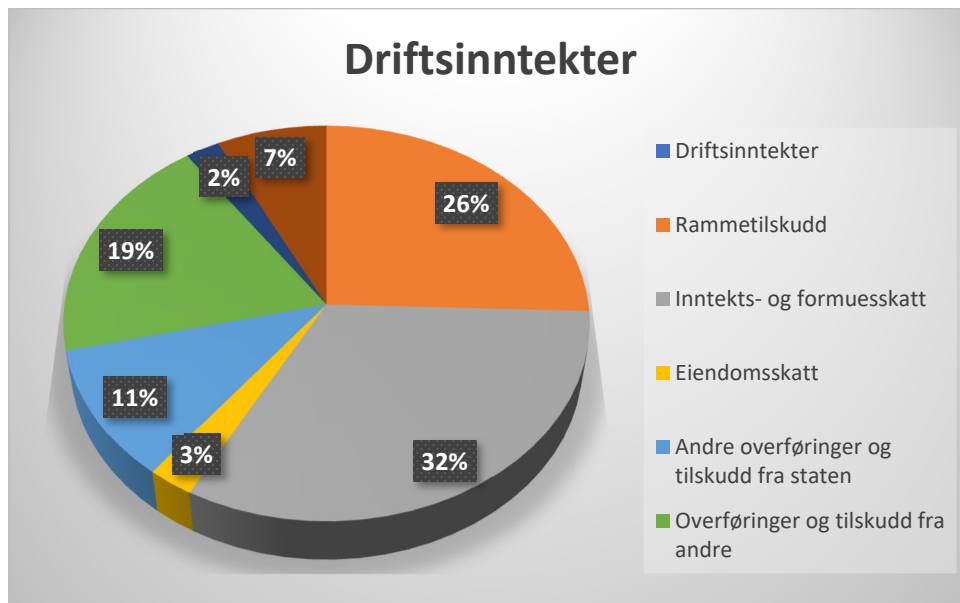
Kommunedirektøren mener det nå er svært sentralt å få på plass en langsiktig strategi mht. å tilpasse driften til de rammevilkårene som forventes de neste årene, og at strategien er forankret og omforent mellom administrasjonen og politisk myndighet.

God skatteinngang og lave renter har bidratt positivt på resultatet de siste årene, men det er klare signaler fra sentrale myndigheter om at denne situasjonen ikke vil fortsette, bla som følge av at den økte skatteinngangen som ble stipulert i RNB 2022 ikke vil kunne dras med som grunnlag inn i 2023. Derfor ble skatteinngangen i 2023 nedjustert fra anslag i RNB 2022.

I løpet av 2022 har styringsrenten blitt økt flere ganger og er gått fra 0,5% til 2,75%. Det er ingen tvil om at det generelle driftsnivået i kommunen er for høyt, i tillegg til at gjeldsbelastningen må reduseres. Dette er tiltak som over tid vil bedre budsjettbalansen og oppfylle kravene (måltallene) med henblikk på en bærekraftig økonomi.

3.1 Driftsregnskapet - inntekter

Kommunens driftsinntekter kommer fra flere kilder. Skatt og rammetilskudd utgjør til sammen 61% av kommunens inntekter. Skatt og rammetilskudd kan disponeres fritt.

Kommunen mottok 8,790 mill. kroner fra staten som kompensasjon for merutgifter som følge av Covid-19 i 2022. I tillegg fikk Nærøysund kommune 2,982 mill. kroner i skjønnsmidler fra statsforvalteren for å dekke kostnader relatert til pandemien. I andre overføringer og tilskudd fra staten er det inntektsført 111 mill. kroner fra havbruksfondet , 41 millioner høyere enn opprinnelig budsjett

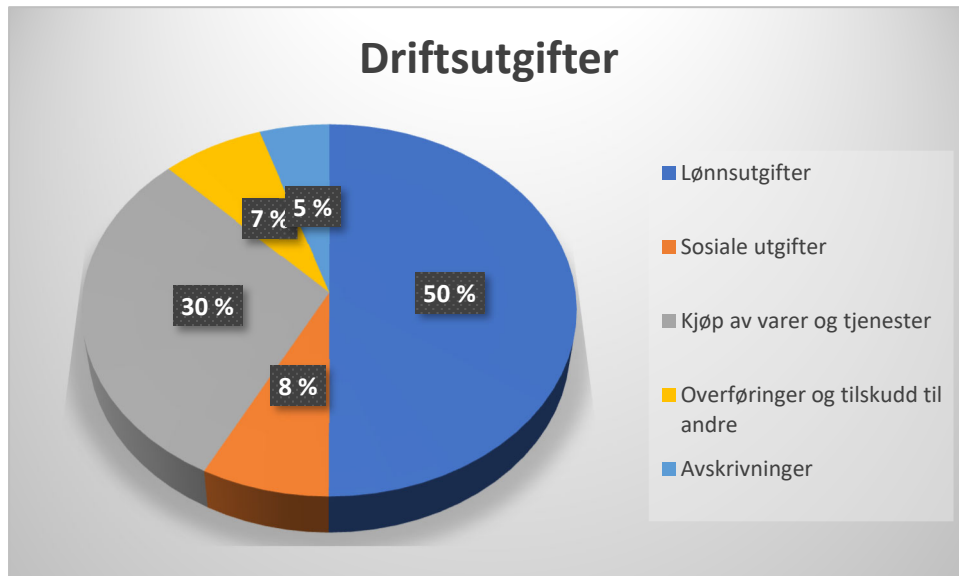
Skatteinntektene i 2022 var 96 mill. kroner høyere enn i opprinnelig budsjett (brutto, ikke hensyntatt endring i inntektsutjevningen). Økningen kan knyttes til flere faktorer, og det meste har opphav i forhold i 2021:

- Økt forskuddsskatt,
- Økt forskuddstrekk
- Økt innbetaling av restskatt.

En stor del av merskatteveksten i 2022 er ekstraordinære inntekter som ikke gir grunnlag for varig høyere skatteinntekter.

3.2 Driftsregnskapet – utgifter

Driftsutgiftene er delt inn i ulike arter i henhold til KOSTRA, og viser hvor stor andel de ulike driftsutgiftene utgjør av samlede utgifter.

Lønn- og sosiale utgifter utgjør 58 % av de totale kostnadene. Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon utgjør 30 %. Andel lønn- og sosiale utgifter har gått noe ned siden 2021, og kjøp varer og tjenester har gått tilsvarende opp. 2022 har vært et krevende år, med høy prisvekst.

3.3 Pensjonsutgifter/pensjonskostnader

Det ble inntektsført premieavvik med 16,6 mill. kroner, og arbeidsgiveravgift premieavvik med 0,8 mill. kroner, mens det ble utgiftsført 13,4 mill. kroner (inkludert arbeidsgiveravgift) som amortisering av tidligere års premieavvik. Samlet akkumulert premieavvik pr. 31.12.2022 inklusive arbeidsgiveravgift var på 64,4 mill. kroner. Dette er en økning på 4,1 mill. kroner sammenlignet med 2021.

Det forventes en økning i pensjonskostnadene i årene fremover, hovedsakelig begrunnet med forventet lønnsvekst og en mindre andel yrkesaktive sammenlignet med økningen i antallet pensjonister.

Akkumulert premieavvik pensjon har bygd seg opp i både Nærøy og Vikna kommuner, samt Nærøysund kommune. Dette er midler som allerede er betalt i pensjonspremie og som skal amortiseres og kostnadsføres i regnskapet de kommende 7 årene.

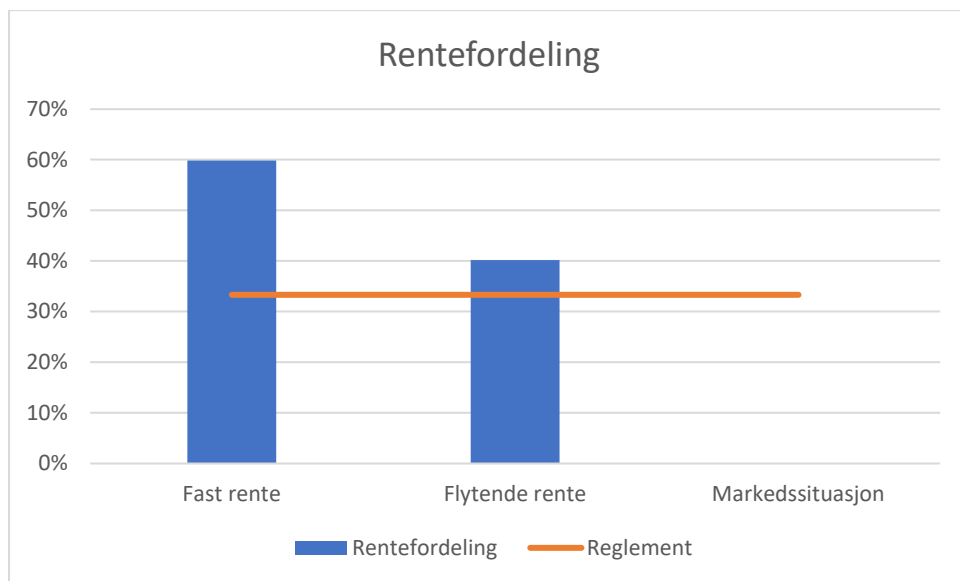
Kommunen har derfor avsatt midler på eget disposisjonsfond til å kunne møte de fremtidige amortiserings-kostnadene. Dersom premieavviket ikke avsettes til disposisjonsfond, vil dette medføre en dobbel belastning av kommunens likviditet.

Kommunen har valgt å benytte 23,9 mill. kroner av premiefondet til dekning av pensjonsinnbetalingen i 2022. Dette betyr at en «smører» driften med disse midlene, noe som ikke er bærekraftig på sikt. I 2023 er det budsjettert med bruk av 20 mill. av premiefondet for fellesordningen for dekning av pensjonsinnbetalingene i 2023. Kommunedirektøren ønsker en bærekraftig bruk av disse midlene og har derfor til hensikt å ta ned bruken av premiefondet til 10 mill. kroner fra og med 2024.

3.4 Renter og avdrag

Finansreglement for Nærøysund kommune, som ble vedtatt i k. sak 57/20, sier at minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år). Reglementet sier også at minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha fast rente, og at den resterende tredjedelen skal vurderes ut ifra markedssituasjonen.

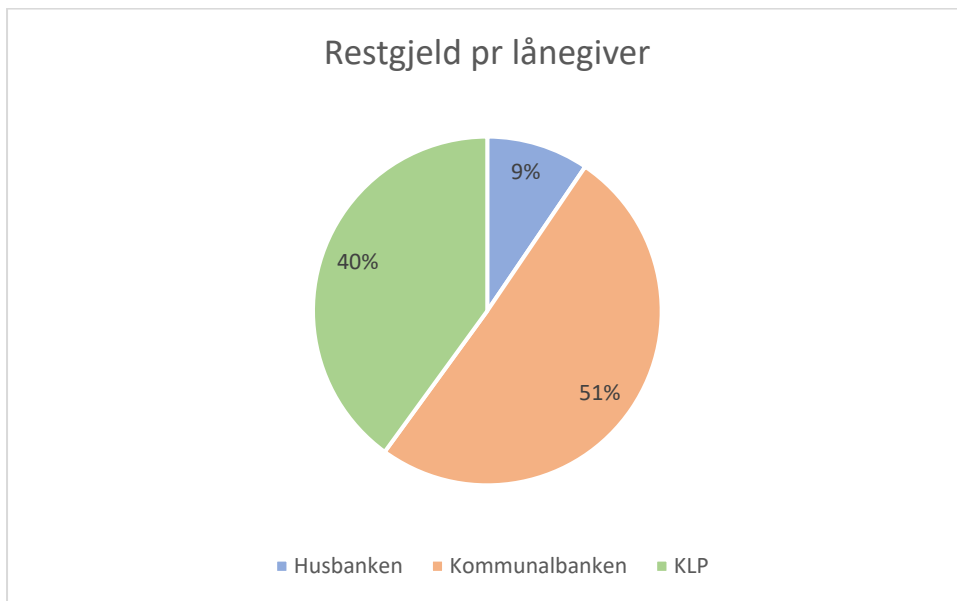
Per 31.12.2022 har Nærøysund kommune 60% av sin gjeldsportefølge bundet til fast rente, og overoppfyller med dette rentekravet i finansreglementet. Det kan være gunstig å redusere fastrenteandelen fremover, men da ved å sikre seg med rentereguleringsfond. Andel fastrente har gått ned i forhold til 2021, da renteavtalene har utløpt. Grunnet den kraftige økningen av styringsrenten i 2022, har vi valgt å ikke inngå nye fastrenteavtaler, da rentemarkedet i tiden fremover er usikkert.

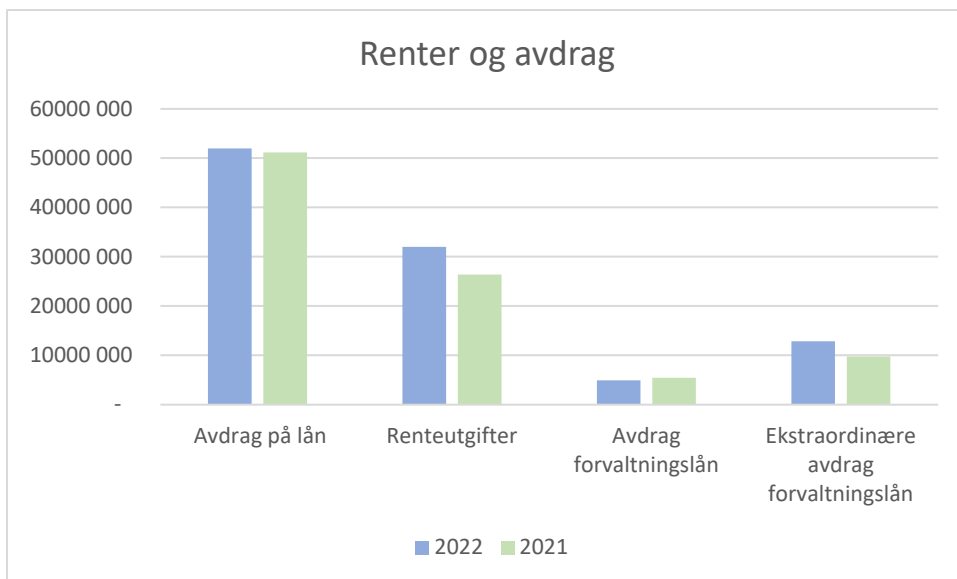
Kommunens samlede renteutgifter var i 2022 på ca. 32 mill. kroner, dette er en økning på 5,62 mill. kroner fra 2021.

I 2022 ble betalt 52 mill. kroner i avdrag som ble belastet driftsregnskapet. Dette er en økning på 0,8 mill. kroner. I tillegg til dette er avdrag på 20,9 mill. kroner utgiftsført i investeringsregnskapet, da som avdrag på forvaltningslån (Husbanken), ekstraordinære avdrag og avsetninger til bundne fond.

Kommunens største långiver per 31.12.2022 var Kommunalbanken med 51% av lånegjelden.

Utgiftene knyttet til avdrag og renter utgjør en betydelig andel av kommunens driftsutgifter.

10 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser at det i løpet av 2022 ble investert for 113,7 mill. kroner i varige driftsmidler. De største investeringsprosjektene var:

- Brannstasjon Rørvik
- Dagsenter Helse for fremtiden
- Velferdsteknologi
- Ny veg Kråkøya.
- Høydebasseng Marøya
- Flytting Gravvik barnehage
- Fordelingsnett avløp
- Fordelingsnett vann.

Videre ble det innvilget og utbetalt startlån med 27,2 mill. kroner. Det ble inntektsført mottatt avdrag på utlån med 17,7 mill. kroner, hvorav ekstraordinære avdrag utgjorde 12,8 mill. kroner. Dette gir en differanse på 3,2 mill. kroner på mottatte avdrag på startlån og hva kommunen betaler i avdrag på Husbanklånene.

Egenkapitalinnskudd Kommunal Landspensjonskasse (KLP) ble innbetalt med 2,2 mill. kroner. Egenkapitaltilskudd finansieres med driftsmidler/fond.

Tilskudd til andre ble bidratt med 8,6 mill. kroner

Viktigste finansieringskilder har vært bruk av lånemidler, tilskudd fra andre og kompensasjon for merverdigavgift.

Samlet ble det inntektsført bruk av lån med 56,2 mill. kroner, tilskudd fra andre på 10,2 mill. kroner, mens refusjon av momskompensasjon bidro med 11 mill. kroner.

Overføring fra drift ble som følge av årsavslutningsdisposisjoner redusert fra 66,37 mill. kroner til 28,6 mill. kroner. Reduksjonen utgjør med dette 37,77 mill kroner av opprinnelig finansiering av investeringsprosjekt. Det er derfor naturlig å redusere overføringen da kun ca 50 % av investeringsbudsjettet ble benyttet i 2022, men det er grunn til å påpeke at finansieringen av overførte prosjekter da i større grad blir lånefinansiert, noe som er uheldig. Kommunedirektøren vil derfor ha fokus på at dedikerte midler til investering settes på disposisjonsfond investering slik at en reduserer bruken av lån.

Avvik sett opp imot budsjett

Bevilgningsoversikten over viser endel avvik mellom regnskap og budsjett. Dette gjelder i hovedsak:

- Investeringsutgifter i anleggsmidler ble lavere enn antatt i budsjett. Dette skyldes at det er flere vedtatte investeringsprosjekter som ikke ble igangsatt som forutsatt i budsjettpremisset innen utgangen av året. De fleste av disse prosjektene er tatt inn i budsjett for 2023 og økonomiplan 2023-2026.

- Som følge av dette ble det benyttet 56,4 mill. kroner mindre lån enn budsjett.
- Som en følge av merforbruk i driftsregnskapet i 2022 ble det gjennomført regnskapsmessige strykninger i overføringer fra drifts- til investeringsregnskapet. Til sammen beløper disse strykningene seg til 37,8 mill. kroner.

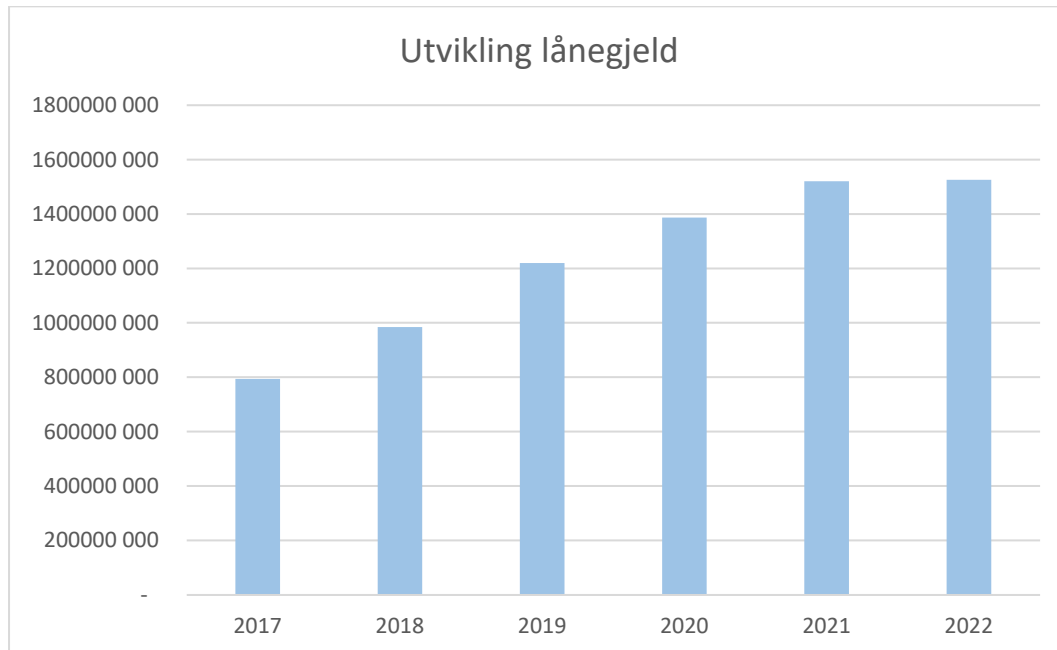
Finansiering av investeringer

Kommunens investeringer kan finansieres på forskjellige måter. Det mest vanlige er mva. kompensasjon (lovpålagt), lån, tilskudd og egenkapital (bla overført fra driftsregnskap).

Det vesentligste av kommunens investeringer, er også i 2022 finansiert med lån, overføring fra drift, tilskudd fra andre samt mva. kompensasjon. Med utgangspunkt i dagens lånerente og fremtidige investeringsplaner, har kommunen finansiert de største investeringene i 2022 med bruk av egenkapital. Høy lånefinansieringsgrad fører til at kapitalutgiftenes andel av totale utgifter øker, og gir en tilsvarende reduksjon av midler til drift og tjenesteproduksjon.

11 Lånegjeld

Kommunens langsiktige lånegjeld økte med 5,6 millioner kroner i 2022. Kommunens samlede lånegjeld var ved utgangen av året på 1,53 mrd. kroner.

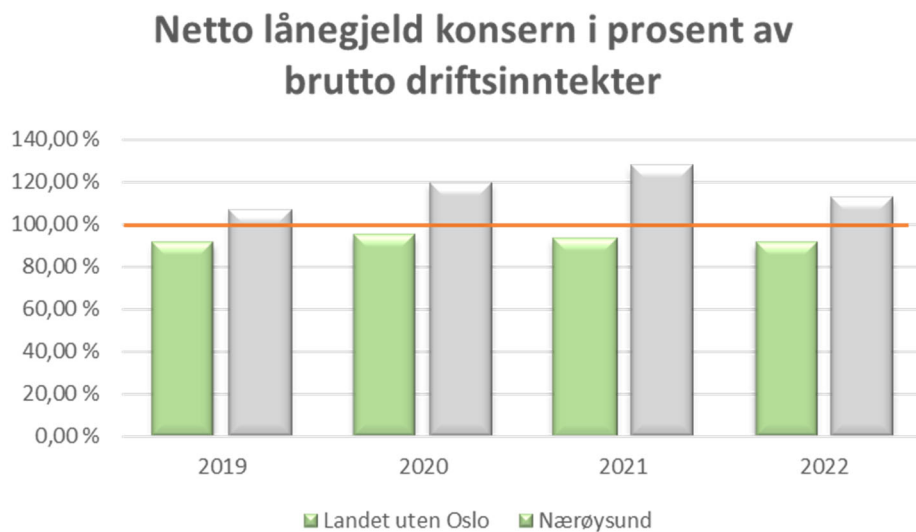
Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I videre utlån inngår Startlån og ansvarlige lån.

Sammensetning av gjeld 31.12.2022 (tall i hele tusen)	
Samlet lånegjeld	1 525 839
Videre utlån	131 275
Ubrukte lånemidler	65 275
Netto Lånegjeld	1 329 289
Lån til selvkostområdene	207 068
Lån med rentekomp	55 413
Gjeld som belaster kommunekassen	1 066 808

Kommunen har pr 31.12.2022 en netto lånegjeld på 1,329 mrd. kroner. Dette utgjør 103,6% av brutto driftsinntekter.

Ifølge kommunens handlingsregler, vedtatt ved behandlingen av budsjett 2022, er målet at brutto lånegjeld ikke overstiger 100% av kommunens brutto driftsinntekter. Det betyr at kommunen per 31.12.2022 ligger ca. 243 mill. kroner over anbefalt gjeldsnivå, noe som også innebærer at kommuneøkonomien er ekstra sårbar ved renteøkninger med de følger dette får for tjenesteytingen.

Nærøysund kommune har en langsiktig lånegjeld sett i sammenheng med driftsinntekter som er betydelig større enn gjennomsnittet for norske kommuner.

Rød linje viser vedtatt måltall

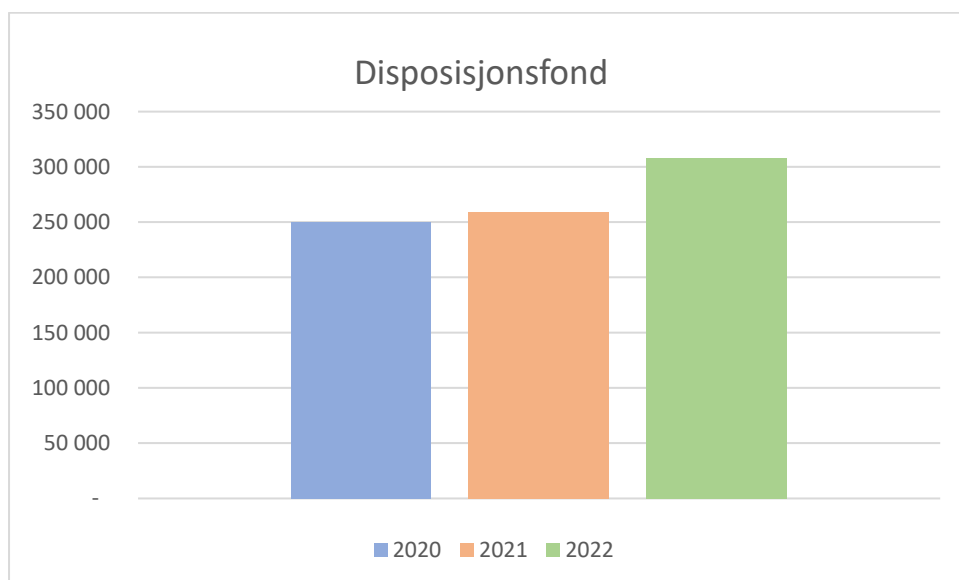
Langsiktig Lånegjeld per innbygger

Langsiktig gjeld, eksklusive pensjonsforpliktelser har økt, men siden Nærøysund kommune har en vekst i antall innbyggere har langsiktig gjeld pr. innbygger gått litt ned. Ved inngangen til 2022 var total lånegjeld pr. innbygger 156 000 kroner, dette har blitt redusert til 154 000 kroner pr. innbygger ved utgangen av 2022. Til sammenligning er gjennomsnittet i langsiktig gjeld pr. innbygger for Norge 113 000 kroner. Dette tallet øker til 115 000 kroner dersom man ekskluderer Oslo.

12 Disposisjonsfond

Kommunen har ved utgangen av 2022 et disposisjonsfond på totalt 307,7 mill. kroner.

Veksten i disposisjonsfondet på 48,4 mill. kroner fra samme tidspunkt i 2021 skyldes i hovedsak tilføring av midler fra havbruksfondet. Avsatt på bundne fond er 43,4 mill. kr, jf. note 10 i regnskapet.

13 Økonomiske måltall

Økonomibestemmelsene i den nye kommuneloven setter krav til at politikere kommunestyret skal vedta økonomiske måltall. Dette Måltallene skal være med på å sikre en forsvarlig langsiktig økonomisk styring, kontroll og en bærekraftig kommuneøkonomi.

Nærøysund kommunestyre har lagt følgende måltall til grunn i 2022:

Økonomiske måltall			
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	< 1,75 %	1,75 % - 2 %	> 2 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	< 5 %	5 % - 7,5 %	> 7,5 %
Brutto lånegjeld i % av driftsinntekter	> 110 %	100 % - 110 %	< 100 %

Måltallene gir også en pekepinn på hvilke politiske ambisjoner det er rom for i et flerårig perspektiv. Det er derfor viktig at kommunestyret har en langsiktig strategi som aktivt styrer innenfor vedtatte måltall.

14 Annen relevant informasjon

Aksjer og andeler i varig eie

Det vises til note 4 i regnskapsdokumentet. Nærøysund kommune sin største eierandel er i Nord-Trøndelag Havn Rørvik IKS med 78,87%. Videre nevnes NTE AS med en eierandel på 6,41%. Selskapene Vikna Byggutleie AS og Nærøy Eiendom AS eies 100% av Nærøysund kommune.

Garantiansvar

Det vises til note 9 i regnskapsdokumentet. Samlet garantiansvar per 31.12.2022 er på 218,5 mill. kroner. De største enkeltgarantiene er gitt til det kommunale foretaket Nærøysund kommunale Boligutleie KF med 85,9 mill. kroner fordelt på 19 lån, Ytre Namdal Vekst AS med 35,8 mill. kroner, Nord-Trøndelag Havn Rørvik IKS med 22,3 mill. kroner og Midtre Namdal Avfallsskapselskap (MNA) med 44,5 mill. kroner.

Konsolidert regnskap Nærøysund kommune

Iht. kommunelovens § 14-7, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. kap. 10., skal kommunen utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet.

Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert foretak.

Det konsoliderte årsregnskapet etter kommunelovens § 14-6 første ledd bokstav d) skal vise kommunen som en økonomisk enhet. Det vises til dokumentet Nærøysund kommune - Konsolidert regnskap 2022.

Nærøysund kommune eier to kommunale foretak. Disse er Nærøysund kommunale Boligutleie KF og Kystmuseet i Nord-Trøndelag Woxengs Samlinger Eiendom Nærøysund KF.

De kommunale foretakene legger fram egne årsmeldinger og regnskap som behandles av kommunestyret.

15 Kommunedirektørens oppsummering

Som nevnt innledningsvis tiltrådte undertegnede som kommunedirektør den 31. oktober 2022, og har som følge av det begrenset kunnskap om årsaksforhold, bla i forhold til avvik regnskap og budsjett. Uavhengig av tiltredelsestidspunkt er det kommunedirektøren som redegjør for regnskapsåret gjennom årsberetningen, men vil også peke på noen utfordringer og retninger fremover.

Kommunedirektøren har forståelse for at det er en del utfordringer og arbeidsmetoder som henger igjen fra før kommunesammenslåingen, og fra covidperioden. Dette bør nå være tilbakelagt, og en bør se fremover og ta fatt i nødvendige organisatoriske og strukturelle forhold, samt annet etterslep.

Kommunedirektøren er opptatt at en ser fremover og strukturerer organisering og drift slik at en i første omgang stabiliserer driftsnivået samtidig som det søkes etablert et økonomisk handlingsrom for bla politisk handlefrihet for videre utvikling av Nærøysund. Dette er selvsagt krevende øvelser som administrasjonen og kommunestyret systematisk må ha fokus på fremover.

Kommunedirektøren ønsker å øke kvaliteten på økonomiarbeidet i organisasjonen gjennom blant annet rapportering og økonomistyring. Det fremstår som åpenbart nødvendig å se på administrativt delegasjonsreglement og føringer for å holde kontroll med driftskostnadene. Slik kommunedirektøren ser det er det ikke mangel på kommunestyrevedtak for å intensivere dette arbeidet.

Kommunedirektøren vil fremover våren ha fokus på budsjettering, og at driftsbudsjetter blir gjennomgått for best mulig og reell budsjettering, og dermed som grunnlag for budsjettarbeidet for 2024.

Det er liten tvil om at kommunalområdene må ta ned kostnader i driftsbudsjett. Det er ikke anledning til å benytte mer midler enn hva en har budsjett til, noe en ser har vært tilfellet i 2022. I denne forbindelse må en gjennomgå og organisere slik at adekvat økonomikompetanse blir etablert/styrket innenfor kommunalområdene. Dette vil som nevnt være fokus fremover.

Kommunedirektøren er bekymret over at det ikke er etablerte gode nok ledelsesstrukturer innenfor kommunalområdene. Dette gjør at driften er sårbar mht ledelse, og at ledelseskompetanse generelt ikke prioriteres høyt nok, noe som svekker strategisk arbeid i krevende tjenesteområder.

Det virker som den administrative strukturen er organisert for en kommune med halvparten av antall innbyggere i Nærøysund, dette kan gå en stund, men blir for krevende over tid i Nærøysund (9 890 innbyggere). Kommunedirektøren vil derfor vurdere fremtidig organisering sammen med kommunalsjefer.

Kommunestyret vedtok 2. februar 2023 antall stillingshjemler, og terskel for etablering av nye stillingshjemler. Dette er et godt grunnlag og verktøy for å lage gode rutiner og delegasjon for ivaretagelse av ansettelsesprosesser.

Ved årsskiftet 2022/2023 var det 860 stillingshjemler/årsverk fordelt på 1 157 stillinger, noe som er en økning på 44 årsverk (faste stillinger) hvis en legger til grunn stillingsoversikt fra september 2020. En slik økning i faste stillinger/årsverk øker de årlige driftskostnadene varig med anslagsvis 30 mill. kroner. Paradoksalt viser revidert økonomiplan at kommunen må ned 30 mill. per år i faste driftskostnader.

Det bør alltid være kritisk gjennomgang av etablering av nye stillinger, samt at en må se på mulighetsrommet ved fratredelser og lignende. Kommunedirektøren vil etablere terskler i delegasjonen for ivaretagelse av kritisk gjennomgang av nye stillinger, og da spesielt ved rekruttering/vurdering av lederstillinger.

Regnskap 2022 er preget av flere engangsinntekter, blant annet ekstraordinær skatteinntegning, store utbetalinger fra havbruksfond med mere. I tillegg smøres driften ved bruk av pensjonsfondet med nesten 24 mill. kroner. Nevnte ekstraordinære inntekter kan ikke påregnes i 2023 og årene fremover slik signalene fra myndighetene fremkommer for tiden.

Kommunen har i dag et høyt gjeldsnivå, og en bør fremover søke å ikke øke gjelden, og om mulig redusere den noe. I tillegg bør en etablere et rentereguleringsfond for å håndtere svingninger i rentenivå.

Sykefraværet i Nærøysund er relativt stabilt høyt på i overkant av 9 %, der enkelte avdelinger med mange ansatte skiller seg ut med svært høyt sykefravær over tid. Her kan blant annet nevnes NBBS og Rørvik skole der en fremover må ha særskilt fokus ledelse, arbeidsmiljø og sykefravær. Det kan i denne forbindelse nevnes utfordringene ved NBBS som blant annet har fremkommet i NRK sin brennpunktreportasje tidlig i 2023, noe som gjelder forhold tilbake i 2022. Det er tatt tak i dette, og det er innleid konsulentkompetanse for helhetlig gjennomgang mht. organisering, ledelse og arbeidsmiljø ved NBBS. Rapport på denne omfattende gjennomgangen ventes i slutten av mai 2023.

Videre jobbes det med å få på plass bedre verktøy for helhetlig oppfølging av sykefraværet, blant annet månedlig rapportering til avdelinger, utarbeidelse av IA-plan, involvering av arbeidslivssentret med mere. Tettere oppfølging av ansatte har som regel god effekt.

Kommunedirektøren vil påpeke at selv om det fremover er en rekke utfordringer å håndtere så er det mye positivt som skjer i Nærøysund. Folketallet øker, og vi nærmer oss 10 000 innbyggere. Næringsutviklingen er sterk, spesielt i Rørvikområdet, og bidrar således til positiv utvikling på mange felt. Kommunen vil i løpet av 2023 etablere Kråkøya Eiendom AS sammen med Nord-Trøndelag Havn Rørvik IKS. Målet er at selskapet skal bidra til utvikling av Kråkøya fremover, og da forhåpentligvis med fremtidsrettede næringsetableringer i et klima og miljøperspektiv.

Det er de mange ansatte i Nærøysund kommune som produserer gode tjenester for innbyggerne, noen tjenester virker hele døgnet, hele året. Kommunedirektøren ønsker å takke alle ansatte for god innsats i 2022, og håper at vi sammen kan utvikle kommuneorganisasjonen og tjenesten for fremtiden.

Kommunedirektøren vil til slutt takke folkevalgte for godt samarbeid i 2022, og ser frem til videre godt samarbeid for utvikling av Nærøysund kommune.

Nærøysund kommune, 31.03.2023

Karl-Anton Swensen
Kommunedirektør